

opis pracy dok tor skiej

„Te wszystkie straszne nie” to projekt odpowiadający na założony przeze mnie temat pracy doktorskiej: opowieść ilustrowana o problemach depresji i zdrowia psychicznego.

Motyw ludzkich emocji i ich przeżywania towarzyszy mojej twórczości od dawna. Już w ramach mojej pracy magisterskiej, obronionej na Wydziale Grafiki, Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie stworzyłam projekt książki i ilustracji „Makbeta” William’a Shakespeare’a. Skoncentrowałam się w nim na pokazaniu emocji postaci uczestniczących w zbrodniach i doświadczających śmierci.

Bezpośrednią inspiracją do stworzenia pracy doktorskiej były moje osobiste doświadczenia i praca nad emocjami. Wykreowana przeze mnie postać jest młodą dziewczyną, z którą jednak identyfikować się mogą osoby dowolnej płci i w różnym wieku. Opowiada ona o swoich codziennych rozterkach i trudnościach, które dotyczą każdego z nas, a mimo wszystko czasami nas przerastają. Dlatego głównym przesłaniem książki, jest oswojenie lęku przed zwracaniem się o pomoc.

We wspólnej dyskusji z promotorem mojej pracy, prof. Lechem Majewskim, staraliśmy się znaleźć właściwy język opowieści. Praca została skonsultowana z mgr Ryszardem Izdebskim – doświadczonym pedagogiem, psychologiem klinicznym, psychoterapeutą i superwizorem psychoterapii Sekcji Naukowej

opis pracy dok tor skiej

Psychoterapii i Terapii Rodzin Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. Zależało mi, aby nie zwracać się do adresatów mojej książki w sposób oceniający lub banalizujący ich problemy. Nie chciałam również udzielać rad czy wskazywać rozwiązania, ponieważ wydaje się to wręcz rzeczą niemożliwą.

Temat depresji i zdrowia psychicznego, mimo że w ostatnich latach stał się popularny, jest szczególnie delikatny i zupełnie różny dla każdego z nas. Dlatego chciałam podejść do niego w możliwie otwarty sposób. Zdecydowałam się na ograniczoną ilość tekstu połączoną z ekspresyjną formą, co pozwala na wielorakie zrozumienie przekazu. Liczę, że dzięki temu, każdy z nas odnajdzie się w tej opowieści, chociaż w małym jej fragmencie.

Ilustracje powstawały na przestrzeni ostatnich lat, najpierw w formie luźnych szkiców, które starałam się wykonywać pod wpływem emocji. Istotnym było dla mnie, aby nie podążać za trendami, ale stworzyć własny, oryginalny sposób ilustracji. W toku pracy rozwijałam ich formę do ostatecznie przedstawionej w książce. Zostały wykonane techniką mieszaną – połączenia rysunków cyfrowych, wykonanych przy pomocy programów graficznych oraz skanów rysunków wykonanych tuszem.

Projekty skupiają się na przedstawieniu portretu bohaterki, która zmienia się za każdym razem. Jako wyraz emocji przetwarzam jej gesty, grymasy i wygląd, a czasem dekonstruuje ją np. dosłownie „otwierając” głowę lub

próby ilustracji do książki „Te wszystkie straszne nie”

opis pracy dok tor skiej

zamieniając w zegar. Moją intencją było, aby cała przedstawiona postać wyrażała to, co się z nią dzieje. Otoczenie bohaterki wchodzi również w interakcje z nią samą. Dodatkowym elementem kompozycji są nieregularne plamy koloru, w nieoczywistych barwach, które nadają jej wieloplanowości. Rysunek prowadzony jest zmienną wrażliwością linii, perspektywa gubi się, całość przedstawienia ucieka od realizmu. Dzięki temu ilustracje stanowią wielowymiarową rzeczywistość, a świat wewnętrzny bohaterki interferuje ze światem zewnętrznym tworząc nieznanne uniwersum. Napięta narracja opowieści wycisza się, co pewien czas, spokojniejszą, oszczędną w formie rozkładówką, na której bohaterka zadaje prozaiczne pytania np. „dokąd idzie ten pajak”?

Jeśli mogłabym wskazać artystyczną inspirację dla moich projektów, byłby to z pewnością ruch Art Brut. Artyści naiwni, którzy najmocniej w historii sztuki kojarzą mi się ze swobodnym przenoszeniem emocji na papier, co samo w sobie staje się dla nich, nomen omen, formą terapii.

Istotnym elementem każdej kompozycji jest typografia. Świadomie podjęłam decyzję o jej ręcznym wykonaniu, aby rysunki i tekst stanowiły zwartą całość, a jednocześnie sama typografia była ekspresyjna i podkreślała emocjonalność treści. Tak powstały swobodne, różnorodne litery. Inne za każdym razem. Z tego samego względu zrezygnowałam w książce z paginacji, która nie przystawała do jej bogatej formy.

JAK

SIĘ DZIŚ
CZUJESZ?

MIĘ

ROZUMIEM
SWOICH
EMOCJI.

NIE PIJE

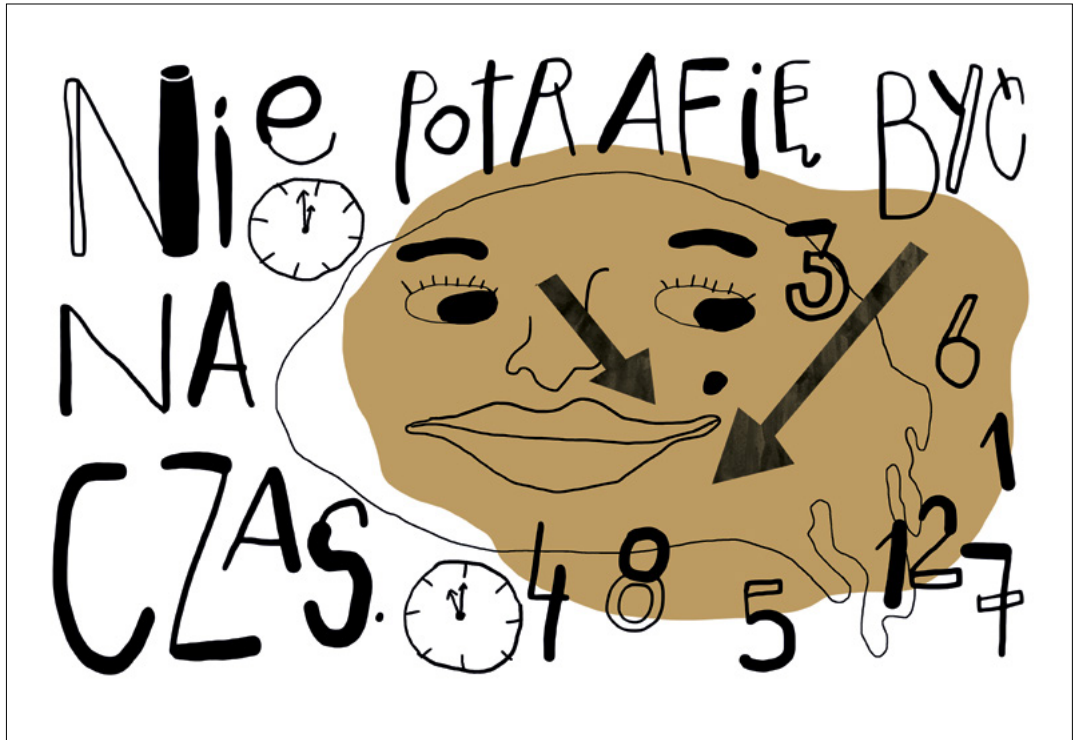
alkoholu, PONIEMIAZ JEST

DEPRESANTEM.

opis pracy

dok tor skiej

Format książki to 20x26 cm. Zależało mi, aby był większy od kieszonkowego, co daje swobodę oglądania, a jednocześnie książka pozostała poręczna. Projekt został wydrukowany cyfrowo na niepowlekanym papierze ekologicznym. Grzbiet szyty i klejony, a całość zamknięta w obwolucie z projektem okładki.

przykłady ilustracji do książki „Te wszystkie straszne nie”

des crip tion

of the PhD work

„All these awful nos” is a realization of my doctoral thesis topic: illustrated story about problems with depression and mental health.

Experiencing human emotions has been one of the main themes in my work for a long time. For my master’s degree [obtained at the Faculty of Graphic Arts at the Academy of Fine Arts in Warsaw] I created a book design for „Makbet” by William Shakespeare, in which I focused on showing the emotions of the characters committing crimes and dealing with death.

My doctoral thesis was directly inspired by my own personal experiences of working with emotions. Although the character I have created is a young woman, the audience of any gender and age can easily identify with her. She talks about her everyday struggles and problems that we can all relate to, even though dealing with them can sometimes prove beyond our capabilities. For this reason, the main message of the story is that there is no shame in asking for help.

Together with my doctoral advisor, professor Lech Majewski, we tried to find a suitable way of telling the story. We consulted the work with Ryszard Izdebski MSc – experienced educationalist, clinical psychologist, psychotherapist, and psychotherapy supervisor at the Scientific Subdivision of Psychotherapy and Family Therapy of Polish Psychiatric Association. It was important to me not to be judgemental towards my audience, and to avoid oversimplifying or trivializing

des crip tion

of the PhD work

their problems. Also, I did not want to give advice or provide solutions, because it seems downright impossible.

The subject of depression and mental health, although recently becoming popular, is especially delicate and concerns each of us differently. In order to approach it in the most relatable way, I decided on very limited text accompanied by expressive graphics, which allows for multiple interpretations of the message. I hope that thanks to this, everyone can relate to the story, or at least to parts of it.

I have been creating illustrations for this book over the last few years. I started with some loose sketches, which I tried to draw under the influence of emotions. It was important to me not to follow trends, but to develop my own, original style of illustration. The sketches evolved over time, until the illustrations reached their current form. They are a combination of digital drawings, created with the use of graphics software, with scans of ink illustrations.

Pages of the book show portraits of the character experiencing different emotions. In order to illustrate her feelings, I exaggerated her gestures, facial expressions, and changed her appearance. In some instances I deconstructed her, for example by „opening” her head or changing her into a clock. I wanted her whole form to show what is happening to her. The illustrations feature also

des crip tion

of the PhD work

her surroundings, which get involved in the situations and interact with her. The composition is complicated by irregular patches of unobvious colours, thanks to which it becomes multifarious. The strokes and lines vary in softness and thickness, the perspective gets lost, the whole image is non-realistic. Thanks to that, the reality created within the illustrations becomes multidimensional and the inner world of the character interferes with the outer world, thus creating an unknown universe.

The tense narration of the story calms from time to time by means of an illustration on facing pages. These images are modest in form and show the character asking mundane questions about her surroundings, for example: „where is this spider going?“.

If I were to name the source of artistic inspiration for this work, it would definitely be the Art Brut movement. For me, in the whole art history, the naive artists were the ones who expressed emotions through art most freely, and by so doing, coincidentally, made art a form of therapy.

Crucial element of every layout is typography. I have purposefully decided to draw the letters by hand, so that the images and the text form a coherent whole, and the typography itself is expressive and emphasises the emotional charge of the message. The resulting lettering is free and diverse. Different on

des crip tion

of the PhD work

every page. For the same reason I decided not to number the pages; it would not be suitable for a book of such a rich visual form.

The format is 20x26 centimeters. It was important to me to make it bigger than pocket-size (and thus easier to peruse), but still handy. The book was printed digitally, on uncoated environmentally-friendly paper. The spine is sewn and glued, and the book is completed with a dust-jacket printed with the illustration from the cover.

translation: Joanna Kracher